

Upravljanje bezbednošću i kvalitetom u lancu proizvodnje, prerade i potrošnje

Integracija zakonske regulative, podzaknskih i internih akta, procedura i standrada u sisteme upravljanja kvalitetom i bezbednošću.

Privredni subjekat A u lancu proizvodnje, prerade i potrošnje	Opis nadzora nad radnim procedurama:	Preduslovni programi (PRP)	
	Opis radnih procedura:	GMP	GHP
	Radne operacije		
	Upravljanje rizicima:	HACCP	
ISO 9000 (reguliše interni menadžment)	ISO 22000 (obezbeđuje bezbednu i efikasnu poslovnu interakciju)		

ISO 9000 (reguliše interni menadžment)	ISO 22000 (obezbeđuje bezbednu i efikasnu poslovnu interakciju)		
Privredni subjekat B u lancu proizvodnje, prerade i potrošnje	Upravljanje rizicima	HACCP	
	Radne operacije		
	Opis radnih procedura:	GMP	GHP
	Opis nadzora nad radnim procedurama:	Preduslovni programi (PRP)	

Principi integracije

- HACCP integriše preduslovne programe.
- ISO 22000 obuhvata HACCP, omogućava uspešnu poslovnu interakciju privredno povezanih subjekata i kompatibilan je sa ISO 9000.
- ISO 9000 omogućava kompatibilnost poslovanja privrednih subjekata.
- Krajnji cilj je zadovoljenje potreba i bezbednost terminalnih elemenata lanca proizvodnje, prerade i potrošnje.

HACCP

Pojam, značaj i elementi HACCP
sistema

Pojam HACCP sistema

- Integrirani preventivni pristup očuvanja bezbednosti na nivou svakog subjekta u lancu proizvodnje, prerade i potrošnje.
 - Bezbednost je tok proizvodnog procesa neugrožen **opasnostima** i **rizicima**.
- Primarni predmet HACCP-a je identifikacija, procena i **kontrola opasnosti** i **rizika**.
 - **Opasnost** je biološki, hemijski ili fizički faktor u hrani odnosno hranivu koji može biti štetan po zdravlje ljudi odnosno životinja.
 - **Rizik** je verovatnoća nastanka opasnosti.
- U širem smislu **kontrolne** mere pored indentifikacije i procene treba da obezbede i:
 - Prevenciju rizika i opasnosti
 - Sigurnost realizacije primenjene mere.

Značaj HACCP sistema

- Široko prihvaćen standard u većini razvijenih zemalja.
- Pruža visok nivo bezbednosti:
 - Hraniva i hrane
 - Životne sredine
- Doprinosi učvršćenju veza i poverenja u lancu proizvodnje, potrošnje i prerade:
 - Na svim nivoima
 - Po vertikali lanca
 - Između institucija sistema i subjekata lanca.

HACCP

Opseg

- Celi privredni subjekat.
- Pojedine proizvodne celine.

Nadležnosti

- U privrednom subjektu koji je sertifikovan u HACCP sistemu postoji nadležni tim.
- To je HACCP tim.

HACCP

Prednosti

- Planovi su usmereni na specifične opasnosti.
- Uključuju specifične i merljive kontrole za upravljenje rizikom.
- Daju metode za merenje uspešnosti tih kontrola.

Nedostaci

- Puna angažovanost osoblja i vreme neophodno za implementaciju.
- Zapošljavanje velikog tima stručnjaka za širok spektar disciplina ili orijentacija ne eksterne usluge.
- U uslovima široke proizvodne palete moguće je da bude potreban HACCP za svaki proizvod.

Obaveza primene

- Zakon o veterinarstvu (Sl. glasnik RS, br. 91/2005) nalaže uvođenje i doslednu primenu HACCP koncepta u svim privrednim subjektima koje proizvode, skladište i distribuiraju namirnice životinjskog porekla.
- To se naročito odnosi na fabrike stočne hrane, mlekare i klanice.
- Međutim, potpuna primena u primarnoj proizvodnji nije u potpunosti moguća u primarnoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji.
- U EU takođe je primena HACCP takođe obavezna (EC 852/2004 Aneks I) ali predviđa i izuzetke.

Izuzetak od primene

- Kada se primarna proizvodnja izvodi za potrebe samog domaćinstva.
- Kada se prerada (koja ne menja suštinski proizvod), manipulacija, priprema i čuvanje izvodi za potrebe samog domaćinstva.
- Kada sam proizvođač proizvoda primarne proizvodnje prodaje ove proizvode direktno krajnjem potrošaču ili lokalnoj maloprodaji koja direktno prodaje krajnjem kupcu (količine su relativno male).

HACCP plan

- Dokument koji je pripremljen u skladu sa principima HACCP koncepta.
- Istim se utvrđuje postupak delovanja na opasnosti po bezbednost hrane (biološke, hemijske i fizičke)
- Postupak delovanja je usmeren na sprečavanja pojave opasnosti, eliminisanja ili dovođenja na prihvatljiv nivo.
- Izrađuje se u više koraka.

*** * ***